

Rodni aspekti u prezentaciji glumica i glumaca na hrvatskim internetskim portalima

Roth, Monika

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:117799>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

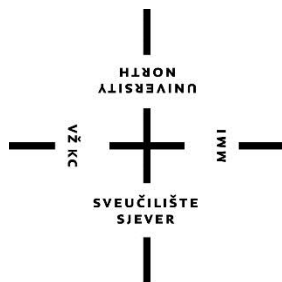
Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-15**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

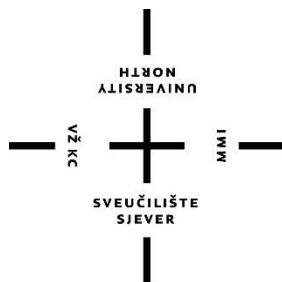
**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 30/NOV/2016

**Rodni aspekti u prezentaciji glumica i glumaca
na hrvatskim internetskim portalima**

Monika Roth, 0093/2013.

Koprivnica, kolovoz 2016. godine

**Sveučilište
Sjever**

Odjel za novinarstvo

Završni rad br. 30/NOV/2016

**Rodni aspekti u prezentaciji glumica i glumaca
na hrvatskim internetskim portalima**

Studentica

Monika Roth, 0093/2013.

Mentorica

Lidija Dujić, doc. dr. sc.

Koprivnica, kolovoz 2016. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

POSREDOVAČ	Ocjel za novinarstvo		
PRETLUPNIK	Monika Roth	MATIČNI BROJ	0083/2013
DATUM	23. 8. 2016.	KOLEGIJA	Kultura, stil, život i rod
NAZIV RADA	Rodni aspekti u prezentaciji glumica i glumaca na hrvatskim internetskim portalima		
NAZIV RADA NA ENGL. JEZIKU	Gender aspects in the presentation of actress and actores on Croatian portals		
MENTOR	dr. sc. Lidija Dujčić	STANJE	docent
ČLANOVI POKVJERENSTVA	1. doc. dr. sc. Iva Rosanda Žigo 2. doc. dr. sc. Irena Radej Miličić 3. doc. dr. sc. Lidija Dujčić 4. doc. dr. sc. Boris Beck 5. _____		

Zadatak završnog rada

BR. ZA	30_NOV_2016
--------	-------------

Radi istražuje oblikovanje medijskih sadržaja o javnim osobama na dva internetska portala - komercijalnom Tportalu.hr i "celebrity" portalu Story.hr - plasiranih u istom tromjesečnom razdoblju (od travnja do lipnja 2016.). Razlike u prezentaciji glumica i glumaca razmatraju se na temelju načina pisanja, odabira tema te prisutnosti rodni aspekata (stereotipa).

U radu je potrebno:

1. Ispodščno definirati razliku između klasičnih i online medija.
2. Profilirati izabrane portale prema ciljanoj publici, ali i autorstvu praćenih priloga.
3. Pregledno izložiti primjere koji ukazuju na odgovornost medija za (p)održavanje rodni stereotipa.
4. Usporediti multimedijalne elemente kojima su opremljeni analizirani prikazi.
5. Zaključno utvrditi posljedice rodno determinirane medijske prezentacije javni osoba.

ZADATOK SRAČEN

24.08.2016.

Predgovor

Rasprave o rodnim ulogama i rodnoj ravnopravnosti u današnje vrijeme česta su tema u javnosti. Rodne uloge sociološki su konstruirane i imaju korijene u kulturološkom nasljeđu. Djeca, u najranijoj dobi, uče o rodnim ulogama preko roditelja, profesora, okoline i medija.¹ Budući da su mediji glavni izvor informacija, oni ujedno formiraju javno mišljenje te pogled na svijet, a najveću ulogu u tome imaju suvremeni mediji poput televizije i interneta koji su usko povezani s proizvodnjom i utjelovljenjem kulturnih identiteta.²

Mediji muškarcima i ženama pridaju različite uloge te ih prezentiraju na stereotipne načine koji su prisutni u cjelokupnom društvu. Ponavljanjem rodnih stereotipa u medijima, primatelji informacija mogu steći čvrsta uvjerenja koja postaju otporna na promjene, a razmišljanja pojedinca mogu se pretvoriti i u obrasce ponašanja.³ Razlike u prezentaciji muškaraca i žena u medijima vidljive su svakodnevno na svim razinama, no najčešće u reklamnoj industriji gdje se nameće ženski ideal ljepote koji je prezentiran kao jedini važan za promoviranje i prodaju nekog proizvoda, dok muškarce najčešće karakterizira hrabrost i fizička snaga. Takvi su stereotipi velikim dijelom prisutni u tabloidnom novinarstvu čiji su sadržaji senzacionalističkog karaktera.

Važno je uočiti da rodni stereotipi imaju negativnu konotaciju – seksizam i diskriminacija temeljeni na rodu ili spolu koji se plasiraju u medijima stvaraju krivu sliku te kreiraju predrasude.

¹ B. Strong, W. L. Yaber, B. W. Sayad, C. DeVault: Human sexuality: Diversity in contemporary America, McGraw-Hill, New York, 2007., str. 158.

² T. Lubina, I. B. Klimpak: Rodni stereotipi: Objektivizacija ženskog lika u medijima, Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, br. 30, kolovoz 2014., str. 213.

³ Ibidem, str. 228.

Autori knjige *Human sexuality* (2007) Strong, Yaber, Sayad, DeVault iznose tvrdnju da stereotipi utječu na načine na koje ljudi procesuiraju i percipiraju informacije i sadržaje. Stereotipe definiraju kao određene vrste shema pomoću kojih organiziramo svoje stečeno znanje, a sheme nam pomažu u filtriranju informacija koje svakodnevno primamo te pomoću njih stvaramo smislenu cjelinu.

Prema tvrdnjama navedenih autora te sheme određuju što će nama kao pojedincu biti važno. Iako mogu biti korisne, one nas također mogu zaslijepiti – kroz stereotipe, vidimo ono što očekujemo, a ignoriramo ono što ne želimo vidjeti.

Sažetak

U završnom radu analiziran je sadržaj i medijska prezentacija muškaraca i žena, odnosno javnih osoba zanimanja glumica i glumac, praćenih na internetskim portalima Tportal.hr i Story.hr u vremenskom periodu od tri mjeseca (od travnja do lipnja 2016.). Na oba portala objavljivan je sličan medijski sadržaj o javnim osobama, a može se uočiti i sličan pristup te odabir tema ovisno o tome radi li se o ženi ili muškarcu. Pristup temi, način pisanja i isticanja onoga što je važno kad se radi o glumicama i glumcima jedan je od ključnih elemenata istraživanja u ovom završnom radu.

Odabrano je 11 članaka s oba internetska portala u istom vremenskom periodu u kojima se spominju glumci i glumice te su napravljene usporedbe i analize. Prva je usporedba u načinu pisanja na nacionalnom i na komercijalnom portalu o sličnim temama – javnim osobama, tzv. *celebrityjima*, druga o odabiru tema, a treća o načinu pisanja o javnim osobama s obzirom na to radi li se o ženi ili o muškarcu, te zaključno osvrt na autore tekstova obrađenih u završnom radu. Najveća je pažnja posvećena rodnoj tematici i stereotipima koji su prisutni u medijima te je na kraju donesen zaključak o nametnutim rodnim ulogama, odnosno – diskriminaciji i neravnopravnosti koja je prisutna u cjelokupnom društvu. Na takav stav društva uvelike utječu mediji koji plasiranjem takvih informacija upravo potvrđuju rodne stereotipe te stvaraju krivu sliku javnosti o muškarcima i ženama.

KLJUČNE RIJEČI: glumica, glumac, internetski portali, medijska prezentacija, rodni stereotipi

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Metodologija istraživanja	4
3. Usporedba i analiza članka s obzirom na način pisanja	5
3.1. Zaključak na temelju obrađenih članaka	8
4. Usporedba i analiza članka s obzirom na izbor tema.....	10
4.1. Usporedba i analiza opreme priloga	14
4.2. Zaključak na temelju obrađenih članaka	16
5. Usporedba i analiza članka s obzirom na rod.....	18
5.1. Rodni stereotipi	21
5.2. Seksizam.....	22
6. Osvrt na autore analiziranih članaka	23
7. Zaključak.....	25
8. Literatura	27

1. Uvod

Ishodišno je važno definirati razliku između klasičnih i online medija na kojima se prati sadržaj bitan za temu obrađivanu u završnom radu. Autor knjige *Online novinarstvo* (2011), Mato Brautović, online medije definira kao web stranice kojima je svrha informiranje korisnika i to neovisno o sadržaju te neovisno o tome radili se o digitalnom izdanju klasičnih medija ili novom mediju, a pritom se stvara masmedijski učinak.

Jedna od razlika, ali i prednosti novih medija, u ovom slučaju interneta, jest interaktivnost, dakle dvosmjerna komunikacija između pružatelja informacija i korisnika. Postoje dva načela koja razlikuju online medije od klasičnih medija, a to su izvor novosti i način prezentiranja. Prednosti online medija su neograničenost u vremenu i prostoru, dok je nedostatak sam način isporuke.⁴

S obzirom na činjenicu da online mediji prevladavaju te pružaju brz pristup i širok dijapazon informacija koje su jedne s drugima povezane preko poveznica, pristup medijskom sadržaju znatno je olakšan te je omogućen široj masi. „Najnoviji medij, internet, obuhvatio je sve medije na specifičan način, razvija se munjevito, ali ni on nije ugrozio klasična sredstva javnog priopćavanja.“⁵ Autor knjige *Osnove novinarstva* (2005), Stjepan Malović, također navodi prednosti online medija u odnosu na klasične medije, a to su: brzina, neograničenost, spremanje podataka na više razina dostupnosti, selekcija vijesti te interaktivnost za koju smatra da ne može nadmašiti niti jedan klasičan medij.

Za pojavu interneta, kao novog medija, kaže sljedeće: „Najmlađi masovni medij pravo je „čudo djeteta“. Razvija se u golemim skokovima, a kraj mu se još ne naslućuje.“⁶ Kao i klasični, tako i online mediji, svojim sadržajem diktiraju što je važno te kreiraju sliku stvarnosti. Primatelji informacija „upijaju“ sav sadržaj koji im je nametnut, a to može biti izrazito opasno ne promišljaju li kritički o danim informacijama.

⁴ M. Brautović: *Online novinarstvo*, Školska knjiga, Zagreb, 2011., str. 14.

⁵ S. Malović: *Osnove novinarstva*, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2005., str. 334.

⁶ *Ibidem*, str. 337.

Budući da se putem medijskog predstavljanja roda i spola uvjerenja mase mogu učvrstiti ili uzdrmati, vrlo je važno analizirati sliku žene i muškarca koju nam nude mediji jer se kontinuiranim ponavljanjem uvijek istog predstavljanja nekog predmeta, osobe ili situacije takvo viđenje može proglasiti „normalnim“, „prirodnim“ i neupitnim.⁷

Kad govorimo o rodnim ulogama, one se mogu definirati kao skup očekivanja o ponašanju žena i muškaraca, dok se rodni stereotipi definiraju kao specifična uvjerenja o karakteristikama koje su tipične za žene i muškarce, poput vjerovanja o fizičkim karakteristikama, osobinama, poslovnim preferencijama te emocionalnim predispozicijama žena ili muškaraca.⁸

Iskrivljene slike u medijima mogle bi poslati pogrešne poruke koje imaju posljedice za cjelokupno društvo. Proučavanjem medijske prezentacije javnih osoba na internetskim portalima, konkretno kod zanimanja glumica i glumac, analizirat će se sadržaj koji se svakodnevno pruža i prikazuje javnosti.

Analiza članaka na portalima Tportal.hr i Story.hr provest će se na temelju načina pisanja, odabira tema i opreme priloga te će se usporediti sličnosti i razlike u pisanju o ženama odnosno muškarcima, a uzet će se u obzir i medij odnosno internetski portal na kojem je taj sadržaj objavljen. Proučit će se i tko su autori tih tekstova – odnosno potpisuje li se uopće takav sadržaj imenom i prezimenom.

Tportal.hr nacionalni je multimedijски portal i jedan od najambicioznijih projekata u Hrvatskoj. Izdavač mu je Hrvatski Telekom te ima brojne sadržaje i mnogo suradnika koji rade na projektu. Od 2000. do 2003. nosio je naziv Htnet.hr, a nakon promjene naziva nakladnika dobiva naziv Tportal.hr. Sastoji se od rubrika: Vijesti, Sport, Biznis, Kultura, Magazin, Lifestyle te onih koje se pokreću prema potrebi.⁹

⁷ I. Sever, A. Andraković: Žena na javnoj televiziji, Nova prisutnost: časopis za intelektualna i duhovna pitanja, Zagreb, br. 1, ožujak 2013., str. 6.

⁸ I. Jugović: Zadovoljstvo rodnim ulogama, Diplomski rad, Filozofski fakultet, Zagreb, 2004., str. 9.

⁹ M. Brautović: Online novinarstvo, Školska knjiga, Zagreb, 2011., str. 31.

S obzirom na to da je Tportal u široj percepciji „ozbiljniji“ medij od Storyja koji je komercijalan i karakterizira ga senzacionalizam, važno je proučiti razliku u pisanju o temama takvog karaktera te napraviti usporedbu.

Story.hr nudi sadržaje vezane uz domaće i strane poznate i javne osobe te događaje iz svijeta spektakla, filma i televizije, kazališta, glazbe, sporta, mode i ljepote. U vlasništvu je medijske kuće Adria Media Zagreb. Sadržaji na portalu Story.hr prilagođeni su tekstovi i fotografije iz tiskanog izdanja magazina Story te video klipovi i vijesti koje su pronašli Storyjevi novinari. Sastoji se od rubrika: Vijesti, Cocktail, Moda i ljepota, Intervju, Fotogalerije, Profili, StoryGourmet, Storybook, Storykids.¹⁰

Na portalu poput Story.hr-a očekuje se sadržaj koji naginje žutilu te senzacionalistički način pisanja o poznatim i slavnim osobama, stoga je zanimljivo usporediti sličnosti i razlike u pisanju kod navedena dva portala. Isto tako, vrlo je važno analizirati rodne stereotipe, koliko su i gdje zastupljeni i kako se koriste, na koji se način piše o glumicama kad se radi o njihovim životima i postignućima i obrnuto te što je bitno i istaknuto kad se radi o ženama, a što kod muškaraca.

¹⁰ Navedeno prema: <http://www.adriamedia.hr/izdanja/story/>, dostupno 28.06.2016.

2. Metodologija istraživanja

Ovim se istraživanjem žele ispitati sličnosti i razlike u načinu pisanja, odabiru tema i pristupa javnim osobama – glumicama i glumcima na odabrana dva portala namijenjena različitoj publici, prateći iste ili slične sadržaje u razdoblju od tri mjeseca. Osim sličnosti i razlika u sadržajima s portala, želi se dokazati općeprihvaćen društveni obrazac ponašanja spram žena i način njihova prezentiranja koji su mediji usvojili te ga plasiraju i na taj način stvaraju stereotipe koje javnost prihvaća kao „normalne“. Želi se ispitati postoji li razlika u plasiranju sličnih tema o javnim osobama na „ozbiljnijem“ portalu (Tportal.hr) od onog koji se uglavnom bavi svijetom poznatih i slavnih te ga karakterizira „žutilo“ (Story.hr). Istraživanjem se također ispituje kako ta dva različita medija doživljavaju, odnosno pišu o ženama, a kako o muškarcima.

Prva usporedba i analiza provedena je na četiri članka, od kojih su dva s portala Story.hr i dva s Tportal.hr. Odabrani članci imaju sličnu tematiku kako bi se mogla napraviti usporedba na temelju načina pisanja o određenoj temi. Prva je usporedba na temelju članaka u kojima se spominju glumice, a u sljedećoj se uspoređuju članci u kojima se spominju glumci. Na kraju se donosi zaključak u kojem se iznose tvrdnje o tome na koji način se pristupa sličnim temama i kako se piše na navedenim portalima o javnim osobama.

Sljedeća je usporedba na temelju odabira tema provedena na spomenuta dva portala analizom šest članaka s jednog i šest s drugog portala. Predstavljena su tri članka u kojima se piše o glumicama i tri članka o glumcima na svakom od portala te se uspoređuju teme koje su istaknute kao bitne i analizira se način na koji ih određeni medij obrađuje. U tom se poglavlju analizira i oprema priloga u kojem je važan element odabir i broj fotografija. Na kraju se također iznosi zaključak na temelju obrađenih članaka.

U zadnjoj se usporedbi i analizi obrađuju članci s obzirom na rod, odnosno način prezentiranja žena i muškaraca – glumica i glumaca na navedenim portalima na temelju analize šest članaka jednake tematike. U tom se poglavlju iznosi problematika rodni stereotipa i seksizma općenito, a zatim se iz rezultata obrađenih članaka i tema iznose činjenice, osobne tvrdnje te zaključci. Na kraju se iznosi analiza i osvrt na autore članaka obrađenih u cijelome radu.

3. Usporedba i analiza članka s obzirom na način pisanja

Proučavanjem članka na oba portala u vremenskom periodu od tri mjeseca, mogu se primijetiti sličnosti u načinu pisanja. Kad se radi o glumicama, odmah se u naslovu može uočiti da je pažnja usmjerena na njihov izgled, bračno stanje, majčinsku ulogu ili godine. Primjerice – usporedimo li dva članka s Tportala i Storyja, objavljena u svibnju 2016., odmah primjećujemo naslove koji komentiraju fizički izgled žene.

Budući da se radi o javnim osobama, glumicama, mediji na taj način privlače pažnju. Naslov „Smije li si slavna glumica s ovakvim grudima priuštiti prozirnu majicu bez grudnjaka?“ objavljen na portalu Story.hr sadrži negativnu seksualnu konotaciju aludirajući na ženska fizička obilježja – grudi glumice Jennifer Lawrence. S druge strane, naslov s Tportala „Glumica Matija Prskalo blista na pragu pedesete“ na pozitivan način komentira fizički izgled glumice, ali s naglaskom na njezine godine čime se ženu ponovno na neki način obilježava.

U prvom se članku uz mnoštvo detalja objašnjava izgled glumice Jennifer Lawrence koja je „navukla na sebe poglede dok je šetala New Yorkom, a za sve je kriv njezin izlazak bez grudnjaka u potpuno prozirnoj majici.“ Neupitno je da se tom rečenicom glumicu predstavlja kao seksualni objekt koji privlači pažnju zbog nedostatka odjeće na sebi, u ovom slučaju donjeg rublja.

Usporedimo li to sa člankom s Tportala možemo primijetiti veliku razliku u načinu pisanja. Iako govore o fizičkom izgledu, taj je članak ipak puno objektivniji s obzirom na to da se glumicu komentira kroz njezine izjave: „Privatno, kaže, preferira ležerniji stil odijevanja. 'Obožavam sportske kombinacije koje znam iskombinirati s elegantnim detaljima za svakodnevnu varijantu. Za večernje izlaske preferiram laganije, svilenkastije haljinice', rekla je Matija. Njezina 12-godišnja kći Kalista obožava modu i prava je fashionistica.“

Prvi je članak u svakom slučaju kraći i ekskluzivniji, uzmemo li u obzir mediju kojem je objavljen – na izravan način, kratko i jasno komentira glumicu, dok je drugi članak suzdržaniji i na korektniji način predstavlja glumicu ne donoseći nikakve zaključke, već izjavama same glumice zaokružuje priču o njoj.¹¹

Kad se radi o glumcima, osim sličnih odabira tema, vidljive su sličnosti i u pisanju, što ćemo ilustrirati sljedećim primjerima: tema članka odnosi se na smrt „legendarnih glumaca“ kako kažu sami naslovi. „Preminuo legendarni srpski glumac Bata Živojinović“ naslov je članka objavljenog na Tportal.hr u svibnju 2016. godine, dok je „ODLAZAK LEGENDE: Poznati srpski glumac preminuo na pozornici“ naslov članka s portala Story.hr objavljenog mjesec dana kasnije, a radi se o Miloradu Mandiću.

Usporedimo li ta dva članka, odmah u naslovu primjećujemo zajednički epitet dodijeljen dotičnim glumcima. Članak objavljen na Tportalu prenosi vijest o smrti glumca Bate Živojinovića te u nekoliko rečenica objašnjava njegovo zdravstveno stanje i razlog smrti: „Koji dan prije prvog svibnja zdravlje Bate Živojinovića naglo se pogoršalo. Upućen je u bolnicu u kojoj su se liječnici borili za njegov život, a prije tjedan dana zbog gangrene mu je amputirana noga. Srčani, potom moždani udar, pa gangrena koju je pokušavao izliječiti, zakomplicirali su posljednjih mjeseci njegovo stanje.“

S druge strane, iz članka objavljenog na portalu Story.hr koji se bavi istom tematikom, može se iščitati drugačiji način pisanja i prenošenja vijesti o smrti glumca Milorada Mandića. U prve tri rečenice izviješteno je o uzroku i smrti glumca kojemu je dodijeljen još jedan epitet: „U 55. godini života preminuo je omiljeni srpski glumac Milorad Mandić Manda...“ dok se ostatak članka bazira na njegovim životnim postignućima: „Godine 1989. je snimio više od 270 epizoda emisije ‘Bajka za laku noć’... Najzapaženija uloga mu je bila ona u filmu Srđana Dragojevića ‘Lepa selo lepo gore’ gdje je glumio Viljušku. Publiku je osvojio i ulogom u

¹¹ Navedeno prema: <http://www.story.hr/smije-li-si-slavna-glumica-s-ovakvim-grudima-priustiti-prozirnu-majicu-bez-grudnjaka-299005>, dostupno 30.06.2016.

<http://www.tportal.hr/magazin/estrada/430272/Glumica-Matija-Prskalo-blista-na-pragu-pedesete.html>, dostupno 30.06.2016.

seriji 'Selo gori, a baba se češlja' u kojoj je tumačio lik Milašina. Potom je glumio u filmu 'Sivi kamion crvene boje' iz 2004, a u komediji 'Mrtav 'ladan' glumio je Radovana.“

Dakle, ponovno možemo primijetiti da je članak s Tportala objektivniji od članka iz Storyja, no u oba se članka na određen način određuje glumce kao svojevrsne „legende“ koje će se pamtili po mnogim postignućima u životu. Što se jezika tiče, članak iz Storyja bogatiji je opisima i riječima hvale za preminuloga glumca, dok se u članku s Tportala ne spominju postignuća glumca, niti ga se definira s obzirom na njegovu profesiju kao uspješnog ili neuspješnog (osim u naslovu), već se samo navode činjenice.¹²

¹² Navedeno prema: <http://www.tportal.hr/magazin/estrada/429582/Preminuo-legendarni-srpski-glumac-Bata-Zivojinovic.html>, dostupno 03.07.2016.

<http://www.story.hr/odlazak-legende-poznati-srpski-glumac-preminuo-na-pozornici-304895>, dostupno 03.07.2016.

3.1. Zaključak na temelju obrađenih članaka

Uspoređujući navedena četiri članka na internetskim portalima Tportal.hr i Story.hr, s obzirom na način pisanja o glumicama i glumcima, mogu se uočiti sljedeće sličnosti: oba se portala osvrću na fizički izgled– kada se radi o pričama iz života glumica, dok se s druge strane priče o glumcima upotpunjuju ustaljenim frazama poput „legendaran, slavan, omiljen“ te se ističu njihovi uspjesi i postignuća. Razlike su vidljive u načinu na koji ih se predstavlja.

Dok će Story na ekskluzivan način otkriti vrline ili mane fizičkog izgleda glumice i predstaviti ih uz mnogo detalja, Tportal će glumicu prokomentirati kroz njezine izjave o sebi samoj. Ono što ih međusobno povezuje je definiranje žene, odnosno glumice kroz prizmu ljepote. Zanimljivo je to što se njihov rad u profesiji spominje tek u jednoj rečenici– kako bi se čitatelje podsjetilo po kojim su ulogama trenutno poznate: „Glumica Jennifer Lawrence, koja se proslavila u popularnom filmskom serijalu Igre gladi, bome se vraški potrudila privući pozornost...“ te „Glumica koju trenutno gledamo u HTV-ovoj seriji 'Nemoj nikome reći' često sudjeluje u raznim modnim kampanjama...“, dok je glavna tema ona koja se u današnje vrijeme sve više nameće u medijima – ideal ženske ljepote.

Uspoređujući to s člancima u kojima se piše o glumcima, točnije o smrti glumaca, jasno je vidljiv stav prema muškarcima-profesionalnim glumcima, budući da su već u naslovu definirani kao *legende*. Osim što se, na više ili manje objektivan način, prenosi vijest o njihovoj smrti, ono što je u središtu samog članka jest bogata karijera glumca, što je najviše naglašeno u članku sa Story.hr-a. Dok se glumicu Jennifer Lawrence opisuje kroz fizička obilježja, pokojnog se glumca Milorada Mandića obilježava kroz njegov rad. Na jednak se način koristi jezik u oba članka, samo za drugu svrhu. Glumicu se propitkuje i proučava kroz njezinu tjelesnost i izgled što ju na neki način čini „objektom za pokazivanje“, dok se s druge strane glumca predstavlja kroz djela i uloge te ga na taj način definira njegova profesija.

Sličan je slučaj i s glumicom Matijom Prskalo te glumcem Velimirom Batom Živojinovićem, a razlika je samo u stilu i objektivnijem pristupu. Dakle, Tportal će u svakom slučaju iznijeti detalje o izgledu, modnom odabiru te odnosu glumice Matije Prskalo sa svojom kćeri, no sav će taj sadržaj uokviriti njezinim komentarima, u čemu je vidljiva razlika u odnosu na članak u Storyju gdje su kritike i zaključci izneseni na temelju mišljenja i tvrdnji autora.

Isto tako, pokojnom glumcu Velimiru Bati Živojinoviću dodijelit će titulu legende i spomenut će film u kojem je glumio, no sve će to povezati s njegovom bolešću i uzrocima smrti – što je glavna tema članka, a to se ponovno može usporediti s člankom iz Storyja gdje su uz brojne pohvale nabrojena životna postignuća i uloge koje su važne, no ipak nevezane uz glavnu temu – smrt glumca.

4. Usporedba i analiza članaka s obzirom na izbor tema

Osim načina pisanja, važno je analizirati i odabir tema na navedenim portalima s obzirom na to radi li se o glumcu ili glumici. Kod izbora tema vidljive su velike sličnosti na oba portala. Kad se radi o glumicama, ponovno se o njihovim životima progovara kroz kontekst izgleda, godina i majčinskih uloga te se sve navedeno postavlja kao bitan temelj za temu koja se obrađuje. S druge strane, glumce se na oba portala najprije definira kroz njihove uloge i time se stvara okvir za temu članka, a to će potvrditi sljedećih nekoliko primjera.

Na temelju usporedbe šest članaka o glumicama s Tportala i Storyja praćenih u tri mjeseca, mogu se donijeti sljedeći zaključci: članci s Tportala uglavnom se bave izgledom, odnosno modnim odabirom i detaljima kod glumica, dok se u sva tri članka sa Storyja autori bave majčinstvom. Članak objavljen u travnju 2016. godine na Tportalu pod naslovom „Ljepotu slavni glumica ovaj je put ipak nešto zasjenilo“ spominje četiri glumice Reese Witherspoon, Naomi Watts, Jessicu Biel i Diane Kruger povodom predstavljanja nakita draguljarske kuće Tiffany&Co. Uz fotografiju, svakoj se glumici opisuje i komentira odjevna kombinacija te nakit navedenog brenda.

Sljedeći članak objavljen mjesec dana kasnije, također komentira glumicu Helenu Minić kao model za kolekciju modne dizajnerice, stilistice i kostimografkinje Marije Cvitanović. Glavna je tema nova kolekcija spomenute modne dizajnerice, no u središte pažnje stavljena je glumica koja će prezentirati odjeću, a to je vidljivo iz samog naslova: „Glumica Helena Minić zablistala u ulozi modela.“

U trećem je članku, objavljenom u lipnju 2016. uz komentare na izgled i odjevnu kombinaciju glumice Sharon Stone prokomentirana i njena dob: „Kombinaciju je 58-godišnja glumica dodatno oplemenila crnim sunčanim naočalama i velikom srebrnom ogrlicom. Izdanjem u boho maniri naglasila je fantastičan mladolik izgled, također postignut i nemarnom dječaćkom frizuram.“ U ovoj se rečenici, osim godina, mogu primijetiti i rodna obilježja te stereotip izražen frazom *dječaćka frizura*.

Uz opis haljine „koja skida godine“ kako je rečeno u samom naslovu, glumica je obilježena komentarom u kojem se opisuje na koji način održava mladolik izgled: „Svoj mladolik izgled ne duguje plastičnim operacijama, s obzirom na to da je oštra protivnica odlazaka pod nož. No u održavanju mladolika izgleda pomažu joj neki drugi tretmani, poput filera kojima je pribjela nakon moždanog udara...“ U sva tri članka provlači se ista tema – fizički izgled – a glumice su samo upotrijebljene kao objekti koje se komentira i analizira na temelju određenih

elemenata. Njihova profesija u ovim je člancima u potpunosti irelevantna, budući da ih se stavlja u ulogu modela i „predstavnicu ljepote“. Nadalje, članak objavljen na portalu Story.hr, u travnju 2016. godine, odmah u naslovu obilježava glumicu Evu Mendes: „TRUDNA GLUMICA SHRVANA: U 53. godini preminuo brat Eve Mendes“. Činjenica da je glumica trudna, u potpunosti je nevažna za temu koja se u članku obrađuje, a to je smrt njezinog brata. Uz nekoliko detalja kojima autor opisuje tugu spomenute glumice, dodaje i sljedeće: „Glumica, koja s partnerom Ryanom Goslingom čeka drugo dijete i već imaju 20-mjesečnu kćerkicu Esmeraldu, nije smogla snage nositi se niti s javnom objavom o njegovoj smrti koja je nastupila 17. travnja.“ Obilježavanje žene, u ovom slučaju glumice, kao majke jedan je od sporednih faktora koji niti na jedan način nije povezan s njom i njezinom profesijom, a još manje sa smrću njezinog brata.

Sljedeći članak objavljen nakon mjesec dana na istom portalu također iznosi vijest o rođenju drugog djeteta glumice Leonore Surian: „Riječka glumica i glazbenica Leonora Surian u ponedjeljak, 2. svibnja, u jutarnjim satima rodila je kćerkicu koja je pri porodu bila teška 3 580 grama i dugačka 51 centimetar, a ona i suprug Boris odabrali su joj ime Emily.“ U članku se spominje i njezino prvo dijete koje je navršilo tri godine. „Glumica se za ulogu Bridget Jones ponovno morala udebljati“ naslov je trećeg članka objavljenog u lipnju, 2016. Glumica Renée Zellweger snima sljedeći nastavak filma u kojem će ponovno utjeloviti Bridget Jones, no u središtu priče je tema o njezinoj „kilaži“ koju mora promijeniti zbog uloge trudnice u filmu. Svjesna tog medijskog apsurdna i sama je glumica prokomentirala: „Nabacila sam nekoliko kilograma, a kako sam u novoj ulozi trudna, imam i trbušćić i veće grudi. Bridget je savršeno normalne kilaže i uopće ne shvaćam oko čega se diže prašina, ispričala je René i dodala kako smatra da ni jedan glumac ne bi dobio toliku pozornost da se zbog uloge mora udebljati.“

Uz glavni motiv na kojem se temelji članak, autor navodi njezine godine koje također niti na jedan način nisu ključne za priču: „Glumica stara 47 godina priznala je kako nikada nije razumjela cijelu prašinu koja se diže oko procesa dobivanja kilograma...“¹³

¹³ Navedeno prema: <http://www.story.hr/glumica-se-za-ulogu-bridget-jones-ponovno-morala-udebljati-303235>, dostupno 05.07.2016.

<http://www.story.hr/ekskluzivno-rijecka-glumica-rodila-drugo-dijete-295901>, dostupno 05.07.2016.

Analizom sljedećih šest članaka objavljenih na istim portalima, a u kojima se spominju glumci, vidljivo je da se uglavnom piše o njihovim uspjesima ili smrti. Ukoliko se radi o smrti glumaca, jednako se progovara o njihovim uspjesima koje su postigli za vrijeme života. Predstavlja ih se kao heroje i legende što će potvrditi sljedeći primjeri: Članak objavljen u ožujku 2016. na Tportalu s naslovom: „Glumac na premijeri u ZKM-u pao na glavu, ali odigrao ulogu“ prikazuje glumca Rakana Rushaidata kao heroja koji je unatoč ozlijedi odradio predstavu do kraja. Iako je glavna tema premijera predstave *Crna knjiga* u ZKM-u, glumca se stavlja u središte priče, budući da se na sceni tijekom predstave dogodila nezgoda koja glumca nije omela u njegovom poslu. Uz pohvale za samu ulogu, glumac je ovdje dobio i pohvale jer je unatoč padu nastavio igrati predstavu.

Sljedeći je članak objavljen u svibnju 2016. na istom portalu, a govori o glumcu Žarku Potočnjaku te o upali pluća zbog koje je završio u bolnici. U članku se spominje i kako je glumac dobio upalu pluća: „Nisam očekivao da ću završiti u bolnici kad sam bez kišobrana iz auta izašao na kišu i žurio na predavanje na Akademiju gdje su me čekali moji studenti. Pokisao sam i evo me u bolnici već nekoliko dana zbog upale pluća. Ali nema razloga za brigu jer u ponedjeljak ću moći kući, rekao je Tportalu 70-godišnji glumac.“

U priču o upali pluća, autor dodaje i njegove uspjehe, a taj kontekst povezuje i s njegovim godinama: „Sljedeće godine jedan od najobrazovanijih hrvatskih glumaca slavit će pola stoljeća svog umjetničkog rada.“ Na kraju članka usput se spominje njegova veza s petnaest godina mlađom ženom koju se povezuje s njegovom kćeri kao najveće oslonce u danima njegovog boravka u bolnici.

<http://www.story.hr/trudna-glumica-shrvana-u-53-godini-preminuo-brat-eve-mendes-295263>, dostupno 05.07.2016.

<http://www.tportal.hr/lifestyle/moda/434479/Slavna-glumica-zablistala-u-haljini-koja-skida-godine.html>, dostupno 05.07.2016.

<http://www.tportal.hr/lifestyle/moda/430510/Glumica-Helena-Minic-zablistala-u-ulozi-modela.html>, dostupno 05.07.2016.

<http://www.tportal.hr/lifestyle/moda/424710/Ljepotu-slavnih-glumica-ovaj-je-put-ipak-nesto-zasjenilo.html>, dostupno 05.07.2016.

Treći članak objavljen mjesec dana kasnije govori o smrti glumca Michu Meszarosa koji je utjelovio Alfa – što saznajemo odmah iz naslova. Pored spomenute slavne uloge Alfa, također su objašnjeni uzroci njegove smrti te nadodani ostali projekti i uloge koje je imao za života: „Osim popularnosti koju mu je donijela serija 'Alf', Michu Meszaros bio je član Cirkusa Ringling Brosand Barnum & Bailey. Također je bio dobar prijatelj pokojnog pjevača Michaela Jacksona, kod kojeg je često bio u gostima i s kojim je surađivao na reklamama za Pepsi.“

Članak koji je objavljen na portalu Story.hr u travnju 2016. tematski je sličan članku s Tportala o glumcu Rakanu Rushaidatu. Naime, u ovom se članku glumca Woodyja Harelsona također prikazuje kao *zvijezdu* i heroja kojem je popularnost spasila život: „Šaljivi Woody Harrelson ispričao je za Playboy kako je zahvaljujući ulozi barmena u seriji Kafić uzdravlje jedva izvukao živu glavu jednog ljeta u Dubrovniku. Situacija se, naime, zakuhala kad se počeo udvarati pogrešnim djevojkama. Vrlo brzo postao je trn u oku njihovih mladića... Dodao je kako mu je popularnost i činjenica da se ljutitim mladićima sviđa njegov lik iz serije Kafić uzdravlje spasili glavu.“

Sljedeći se članak također tematski može povezati s člankom s Tportala o glumcu Žarku Potočnjaku – „GLUMAC PRIZNAO: Obolio sam jer sam se užasno hranio“ naslov je članka iz Storyja objavljenog u svibnju 2016. u kojem, kako ga autor naslovljava, *megapopularan* Tom Hanks iznosi razloge zbog kojih je dobio dijabetes. U članku se usput navode uloge za koje je morao mršavjeti i one za koje je morao dobiti kilograme. Posljednji članak, također objavljen u Storyju u lipnju iste godine, bavi se sasvim drugačijom tematikom kad su u pitanju priče glumaca, a to je očinska uloga glumca Eddieja Redmaynea. Ovaj bi se članak mogao usporediti s onim objavljenim na istom portalu o glumici Leonori Surian, koja je postala majka.

Glumca se odmah obilježava njegovim uspjehom: „Glumcu Eddieju Redmayneu posljednjih godina sve 'ide po špagi'. Otkad je 2015. dobio Oscara za fenomenalnu izvedbu Stephana Hawkinga prepoznala ga je i struka i publika, a uspjeh na poslovnom planu preslikao mu se i na privatni život.“Dok se u članku o Leonori Surian spominje samo njezina uloga majke, bez glumačkih uloga, u članku o Eddieju Redmayneu itekako su navedeni njegovi dosadašnji uspjesi: „Skroman Eddie, koji je ove godine zaslužio nominaciju za ulogu u filmu Dankinja,

bio je iznimno počašćen što se dvije godine za redom našao u prestižnom društvu“ – koji, ako se radi o njegovoj ulozi oca i novorođenom djetetu, nisu toliko važni za kontekst u kojem se spominju.¹⁴

4.1. Usporedba i analiza opreme priloga

Budući da je multimedijalnost jedan od elemenata online medija, što znači da uključuje multimedijske elemente: tekst i sliku, zvuk, glazbu, video i animaciju te trodimenzionalnost i virtualno okruženje¹⁵, važno je analizirati i taj aspekt opreme članaka na navedenim portalima. Kao primjer poslužit će prethodno analizirani članci. Kad se radi o glumicama, u člancima na Tportalu bit će objavljeno više fotografija za razliku od članaka u kojima se piše o glumcima – gdje će se pojaviti samo jedna fotografija ili video.

U članku s Tportala, u kojem je predstavljen nakit draguljarske kuće Tiffany&Co, priloženo je 17 fotografija glumica kako poziraju u svojim odjevnim kombinacijama s nakitom nove kolekcije draguljarske kuće koji su ujedno i prezentirale. Objavljene su i fotografije preuzete s Instagram profila Tiffany&Co s portretima glumica koje su nosile njihov nakit. U sljedećem članku, također s Tportala, u kojem je predstavljena nova kolekcija modne dizajnerice Marije Cvitanović koju prezentira glumica Helena Minić Matanić, priloženo je 27 fotografija, uz to što je na naslovnoj fotografiji glumica u kreaciji spomenute dizajnerice, a na sljedećim se fotografijama uz nju može vidjeti i glumica Bojana Gregorić te fotografije ostale odjeće iz kolekcije.

¹⁴ Navedeno prema: <http://www.tportal.hr/magazin/estrada/420113/Glumac-na-premijeri-u-ZKM-u-pao-na-glavu-ali-odigrao-ulogu-do-kraja.html>, dostupno 05.07.2016.

<http://www.tportal.hr/magazin/estrada/427528/Glumac-Zarko-Potocnjak-zavrsio-u-bolnici.html>, dostupno 07.07.2016.

<http://www.tportal.hr/magazin/estrada/432460/Preminuo-glumac-koji-je-utjelovio-Alfa.html>, dostupno 07.07.2016.

<http://www.story.hr/holivudski-glumac-jedva-izvukao-zivu-glavu-na-plazi-u-dubrovniku-295465>, dostupno 07.07.2016.

<http://www.story.hr/glumac-priznao-obolio-sam-jer-sam-se-uzasno-hranio-299473>, dostupno 07.07.2016.

<http://www.story.hr/nova-beba-u-svijetu-slavnih-glumac-sretan-do-neba-zbog-prvog-djeteta-305669>, dostupno 07.07.2016.

¹⁵ M. Brautović: Online novinarstvo, Školska knjiga, Zagreb, 2011., str. 16.

Članak o Sharon Stone u haljini „koja skida godine“ broji šest fotografija glumice u hodu na kojoj leprša haljina. Za razliku od navedena tri članka o glumicama, u člancima gdje se spominju glumci, objavljena je po jedna njihova fotografija, kao na primjer u članku o glumcu Rakanu Rushaidatu koji je tijekom predstave pao na glavu te u članku o bolesti Žarka Potočnjaka. Te su fotografije službene i nisu fotografirane u njihovo slobodno vrijeme niti na privatnim susretima, kao što je to slučaj s fotografijama glumice Sharon Stone koja je uhvaćena na ulici u šetnji. U članku o smrti glumca Michu Meszarosa, priložen je video jedne epizode serije u kojoj je glumac igrao ulogu Alfa.

Budući da su sadržaji na portalu Story.hr prilagođeni tekstovi i fotografije iz tiskanog izdanja magazina Story, za razliku od Tportala, Story.hr objavljuje manje fotografija – najviše tri po članku. U članku o smrti brata glumice Eve Mendes priložene su dvije fotografije s Instagram profila glumice i njezinog mlađeg brata uz njegovu objavu o smrti. U sljedeća dva članka objavljena je po jedna fotografija glumice Leonore Surian i jedna fotografija glumice Renée Zellweger iz filma u kojem igra ulogu Bridget Jones. Jednako je tako i u člancima o glumcima, po jedna fotografija, osim u članku o Tomu Hanksu i njegovoj prehrani gdje su, osim naslovne, objavljene još dvije fotografije iz arhive kako bi se prikazao njegov izgled prije i sada.

4.2. Zaključak na temelju obrađenih članaka

Uspoređujući i analizirajući navedene članke s internetskih portala Story.hr i Tportal.hr s obzirom na odabir tema i opremu priloga, mogu se iznijeti sljedeći zaključci: oba se portala, bez obzira na to kojoj su publici namijenjena, u člancima baziraju na sličnim temama kad se radi o prezentaciji glumica kao javnih osoba. Glavni motiv koji prevladava u člancima jest fizički izgled, odnosno idealna ljepota žena, a uz ljepotu, piše se o modnim kombinacijama i detaljima te o godinama i majčinskim ulogama glumica. Radi li se o nekoj drugoj temi koja nije direktno povezana s određenom glumicom – mediji će svejedno glumicu staviti u prvi plan i uz komentare o njezinom izgledu, godinama, bračnom stanju ili majčinstvu plasirat će glavnu temu.

S obzirom na odabir tema, javnosti se šalje iskrivljena slika da su glumice manje uspješne od glumaca te da ih se, s obzirom na to da su žene, može jedino povezati s njihovim ulogama majke, modom i ljepotom. Samo se u jednom od navedenih članaka spominje tema koja ima veze s profesijom glumice, a to je u članku o glumici Renée Zellweger u ulozi Bridget Jones, no u članku se ne govori o uspjehu glumice, već o činjenici se za tu ulogu morala udebljati. Idealizacijom izgleda, njegovanjem kulta tijela i naglašavanjem seksualnosti, mediji sugeriraju kako vanjski privlačan izgled pridonosi većem osjećaju moći, uspješnosti i boljem položaju u društvu.¹⁶ Osim toga, glumice se u člancima, uvijek na neki način obilježava kroz nametnute rodne uloge ili stereotipe.

Kad to usporedimo s odabirom tema u člancima gdje su glavni *akteri* glumci, moramo zamijetiti uočljivu razliku – svaki se članak direktno odnosi na određenog glumca. U središtu svake priče ili vijesti o nekom događaju vezanom uz glumca uvijek je njegov uspjeh s obzirom na profesiju kojom se bavi pa čak i kad tema nema veze s profesionalnim radom glumca. Osim toga, u svakom se članku glumca obilježava pridjevima poput *slavan*, *megapopularan*, *legendaran* i slično.

¹⁶ T. Lubina, I. B. Klimpak: Rodni stereotipi: Objektivizacija ženskog lika u medijima, Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, br. 30, kolovoz 2014., str. 216.

Prezentacijom glumaca na takav način, javnost može steći dojam kako su glumci znatno bolji u poslu kojim se bave u odnosu na glumice. Dok se glumice predstavlja kao objekt o kojem se raspravlja, glumci su glavni subjekti u priči u kojoj ih se predstavlja svojevrsnim herojima. Jednako tako, može se uočiti razlika kod objavljivanja fotografija – dok se glumice fotografira na svakom koraku u bilo kakvom izdanju te ih se uz priloženu fotografiju analizira i komentira, kad se radi o glumcima, objavljuju se službene fotografije, videoklipovi ili fotografije s javnih nastupa, filmova i slično – čime se ih se i formalno predstavlja slavnima i uspješnima.

5. Usporedba i analiza članaka s obzirom na rod

Budući da je tema ovog rada medijska prezentacija glumica i glumaca, osim temeljnih razlika u pisanju i odabiru tema u različitim medijima, potrebno je analizirati rodnu tematiku, odnosno kako se navedeni portali koji su korišteni u istraživanju odnose prema ženama, a kako prema muškarcima te kako ih prezentiraju javnosti.

Kao primjer poslužit će članci s Tportala i Storyja koji obrađuju jednaku tematiku kako bi se dobili jasniji rezultati koji će pokazati kako se prezentiraju glumice, a kako glumci s obzirom na privatan i profesionalan život. Na primjeru sljedećih šest članaka iznijet će se analiza tekstova s oba portala o privatnim temama glumice i glumca (trudnoći glumice Petre Cicvarić i razvodu glumca Nicolasa Cagea), a nakon toga analizirat će se tekst koji obrađuje tematiku iz profesionalnih života glumaca – otvorenje filmskog festivala u Cannesu. „SREĆA ZBOG PRINOVE Petra Cicvarić je trudna s prvim djetetom!“ naslov je članka objavljenog na portalu Story.hr u lipnju 2016., dok je „Petra Cicvarić čeka prvo dijete s Peđom Gvozdićem“ naslov članka s Tportala objavljenog istog datuma.

Članak sa Storyja u nekoliko rečenica objašnjava tko je otac njezinog djeteta te uz priloženu fotografiju koju je on objavio na svom Facebook profilu komentira njegovu sreću zbog trudnoće svoje partnerice, glumice Petre Cicvarić. Na kraju su navedene uloge po kojima je poznata, a neizbježno se spominje i njezin partner: „Lijepu 30-godišnjakinju mnogi su zapamtili po TV ulogama, onoj Sare Matošić u ‘Ruži vjetrova’, te Korane Lotar u seriji ‘Najbolje godine’. Trenutačno je angažirana u Gradskom kazalištu Zorin dom u Karlovcu, baš kao i njezin partner Peđa.“ U ovom se članku u središte teme o trudnoći glumice Petre Cicvarić stavlja njezin partner Peđa Gvozdić koji ne skriva svoju sreću zbog djeteta – objavljujući njezinu fotografiju s opisom „My baby loves my baby“.

Kroz prizmu muškarčeve sreće zbog trudnoće žene uz naglasak da je, osim žene, njegovo i dijete, uokviruje se priča u kojoj glumica ponovno postaje objekt o kojem se piše. Uz sporedne informacije o njezinom profesionalnom životu, također se navodi i uspjeh partnera kako se njegov profesionalan život ne bi izostavio. S druge strane, članak objavljen na Tportalu svakako je objektivniji – što se kroz istraživanje i analize moglo primijetiti i na primjeru ostalih članaka objavljenih na Tportalu – stoga se odmah na početku može vidjeti da je priča o trudnoći glumice iznesena kroz njezine izjave: „Za Tportal je ispričala kako podnosi trudnoću i kad planira brakom okruniti ljubav s mladim glumcem.“ Takav pristup, za razliku

od Storyja, glumici ipak daje na važnosti, bez obzira na to što spominje svog partnera, koji je, između ostalog, također glumac i režiser. U ovom je slučaju njezina priča stavljena u središte te je istaknuta kao važna. Budući da se oba članka bave istom tematikom, svaki na svoj način, važno je uočiti razliku ali i problematiku. Bez obzira na činjenicu da je ona kao glumica javna osoba čiji se privatni život iznosi u javnost, potrebno je promotriti na koji se način ona prezentira javnosti. U ovom slučaju, kroz usporedbu priče iz privatnog života Nicholasa Cagea iznijet će se razlika koja će to najbolje istaknuti.

Članak objavljen također u lipnju 2016. na portalu Story.hr, naslova: „Krah nakon 12 godina: Razvodi se Nicolas Cage“ u nekoliko rečenica iznosi vijest o rastavi. Navodi ime njegove supruge te iznosi njihovu prošlost: „Glumac je Alice Kim upoznao 2004. godine u Los Angelesu, u restoranu u kojem je radila. Samo dva mjeseca nakon upoznavanja par se zaručio, a vrlo brzo su se i vjenčali. Uskoro bivši par ima 10-godišnjeg sina Kal-ela.“ Bez komentara i vlastitih stavova, autor iznosi samo činjenice te na kraju navodi koliko je brakova i s kimu prošlosti imao Nicolas Cage. Usporedimo li to s člankom na Tportalu koji je još kraći i navodi samo osnovne informacije o njihovom braku, jasno je vidljiv stav prema muškarcu. Njegov je privatni život iznesen kratko, u svega nekoliko rečenica, a ne daje nikakve procjene niti komentare o njemu samome, osim što ga definira kroz prošle brakove koje je imao s drugim ženama.

Dok se ženu, glumicu Petru Cicvarić, predstavlja kroz sreću muškarca, njenog partnera Peđe Gvozdića zbog njezine trudnoće ili se iznose njezine izjave o trudnoći i ljubavi s Peđom; muškarca, glumca Nicolasa Cagea niti se u jednom smislu ne analizira niti predstavlja na neki specifičan način, već se samo navode činjenice o njegovom prošlom i sadašnjem životu. Može se donijeti zaključak da je u sva četiri članka glavna tema objektivno ili manje objektivno iznesena kroz stavove ili priče u kojima su ipak muškarci glavni akteri.

„POČEO CANNES FILM FESTIVAL Gledalo se samo haljinu trudnice koja nije nosila grudnjak ni gaćice“ naslov je članka na portalu Story.hr objavljenog u svibnju 2016. Već sam naslov, iako nema veze s temom koja se obrađuje u članku, ženu predstavlja kao seksualni objekt „u koji svi gledaju“: „Osobito se gledalo u glumicu Blake Lively u prekrasnoj uskoj dugoj haljini boje pudera, s prozirnim *umacima* koji su jasno dali do znanja da tu nema naznaka da nosi donje rublje.

Glumica je trudna, pa je pozitivno čuđenje još i veće.“ Činjenica da je trudna, nema nikakve veze s temom koja je ključna za sam članak, kao ni pretpostavke da ne nosi donje rublje. Prokomentiran je izgled glumica koje su se pojavile na filmskom festivalu u Cannesu te su priložene fotografije svake od njih. U jednoj je rečenici opisano otvorenje samog festivala. „Jessica Chastain i Vincent Lindon otvorili 69. filmski festival u Cannesu“ glasi naslov članka s Tportalakoji se u potpunosti razlikuje od onoga objavljenog u Storyju, zato što uz puno detalja opisuje otvorenje samog festivala bez dodatnih komentara o izgledu i fotografija poznatih osoba koje su se tamo pojavile, umjesto toga neke od njih navedene su u članku.

Članak je objektivan i iznosi najvažnije informacije i zanimljivosti koje su važne za navedenu tematiku. Različit način izvještavanja o otvorenju festivala bio je očekivan s obzirom na to na kojem je portalu objavljen te kojoj je publici namijenjen. Iz ova dva primjera može se zaključiti kako mediji pažljivo biraju kojim će temama i kakvim će pristupom određenoj temi zainteresirati javnost, a najčešće se kroz fotografije i komentare na fizički izgled žena, u ovom slučaju javnih osoba privlači pozornost i istovremeno se postavlja temelj za društvo puno predrasuda, diskriminacije te rodni stereotipa koji su u medijima najviše zastupljeni. Takav način prezentiranja žene, stavlja ju u podređen položaj u odnosu na muškarca.¹⁷

¹⁷ Navedeno prema: <http://www.story.hr/sreca-zbog-prinove-petra-cicvaric-je-trudna-s-prvim-djetetom-303574>, dostupno 16.07.2016.

<http://www.tportal.hr/magazin/estrada/431998/Petra-Cicvaric-ceka-prvo-dijete-s-Pedom-Gvozdicem.html>, dostupno 16.07.2016.

<http://www.story.hr/krah-nakon-12-godina-razvodi-se-nicolas-cage-2-306758>, dostupno 16.07.2016.

<http://www.tportal.hr/magazin/estrada/434031/Razvodi-se-glumac-Nicolas-Cage.html>, dostupno 16.07.2016.

<http://www.story.hr/galerija/poceo-cannes-film-festival-gledalo-se-samo-haljinu-trudnice-koja-nije-nosila-grudnjak-ni-gacice>, dostupno 16.07.2016.

<http://www.tportal.hr/kultura/film/428176/Jessica-Chastain-i-Vincent-Lindon-otvorili-69-filmski-festival-u-Cannesu.html>, dostupno 16.07.2016.

5.1. Rodni stereotipi

Prezentacija žena u medijima govori o njenom položaju u društvu koje je još uvijek patrijarhalno, dominiraju načela i potrebe muškaraca te je sasvim uobičajeno i prihvatljivo ženu prikazivati kao seksualni objekt podređen htijenjima muškaraca.¹⁸ Sudeći prema svim navedenim i analiziranim člancima, rodni stereotipi u velikoj su mjeri prisutni u medijima i stvaraju pogrešnu sliku koja na podsvjesnoj razini svakodnevno uvjerava javnost da je to uobičajen te jedini način prezentiranja žena i muškaraca.

„Mizoginija se izražava kroz diskriminaciju žena prema ljepoti, godinama, kroz negiranje ili umanjivanje profesionalnih postignuća žena, stereotipe o nižoj inteligenciji i sposobnostima žena, kroz prikazivanje osvajanja muškaraca i eliminiranja ženske konkurencije kao jedinog smisla života za žene, te kroz uporno i široko zastupljeno svođenje značaja žena na njihov fizički izgled i davanje ženama uloge seksualnih objekata.“¹⁹

Publika najčešće ne promišlja kritički o danom sadržaju, već prihvaća i usvaja određene stereotipe, koji se onda prenose i postaju obrasci ponašanja. Takvo je ponašanje štetno za društvo i samo je dokaz neravnopravnosti, koja je, unatoč nizu promjena, još uvijek prisutna. Podjele rodni uloga još su uvijek vidljive, a mediji, koji ih potvrđuju, osnažuju njihov utjecaj u svakodnevnom životu. Fizički izgled, odnosno ideal ljepote koji je medijski stvoren, a najviše je zastupljen u reklamnoj industriji može biti izrazito opasan i za mlađe generacije djevojaka koje se ugledaju na poznate i slavne osobe u kojima vide svoje idole. Kao što stvaraju sliku o tome kakva bi žena trebala biti, mediji jednako tako na stereotipan način predstavljaju i muškarce i time stvaraju predrasude.

¹⁸ T. Lubina, I. B. Klimpak: Rodni stereotipi: Objektivizacija ženskog lika u medijima, Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, br. 30, kolovoz 2014., str. 216.

¹⁹ I. Kronja: Politika u porno ključu: Pornografsko predstavljanje žena u tabloidima u Srbiji i njegova politička uloga, Stereotipizacija: Predstavljanje žena u štampanim medijima u jugoistočnoj Europi, Mediacentar, Sarajevo, 2007., str. 14.

5.2. Seksizam

Kada govorimo o seksizmu, možemo iznijeti razliku između staromodnog i modernog seksizma. Staromodni seksizam karakterizira prihvaćanje tradicionalnih rodnih uloga te stereotipa o slabijoj kompetenciji žena, dok moderni seksizam obuhvaća uvjerenja da diskriminacija više nije problem te da vlada i mediji pridaju preveliku pažnju ženama.²⁰ Seksizam je često vidljiv u reklamnoj industriji gdje se ženu predstavlja kao podređenu domaćicu kojoj je mjesto u kuhinji, a služi muškarcu i njegovim potrebama. Također, ženu se na negativan način obilježava kao seksualni objekt i često se komentira njen fizički izgled, godine te njezina majčinska uloga.

Sve to prisutno je i u istraživanju navedenih članaka u ovom završnom radu, a vidljivo je u tekstovima i fotografijama. Kad se radi o javnim osobama, kao što je slučaj u ovom radu na primjeru glumica i glumaca jasno je vidljivo da se profesija žena ne ističe koliko se ističe profesija muškaraca te da se žene definira i obilježava kroz navedene odrednice, dok se muškarce prezentira kroz njihov rad, uspjeh i kompetenciju. Autorica knjige *Mit o ljepoti* (2008), Naomi Wolf, iznosi tvrdnju kako ideologija ljepote uči žene da imaju malo kontrole i malo izbora. Smatra da kroz ograničeno shvaćanje žena, žene uviđaju da im je izbor sužen.

Navodi kako je Arlie Hochschild istražio zapošljavanje žena u SAD-u te se pokazalo da najviše žena radi u poslovima koji naglašavaju njihovu tjelesnu privlačnost. “Vrednujući ženske vještine na umjetno niskim razinama i povezujući njihovu tjelesnu vrijednost s radnim mjestom, tržište štiti svoju ponudu jeftine ženske radne snage.”²¹ Sve dok je seksizam prisutan i općeprihvaćen u društvu, mogućnost za napredovanje i rodnu ravnopravnost još je uvijek nedostižna. Budući da bi mediji trebali biti zrcala stvarnosti, nužno je najprije promijeniti sadržaj i način prezentiranja sadržaja kako bi došlo do malih ali značajnih promjena u percepciji i načinu razmišljanja društva.

²⁰ I. Jugović: *Zadovoljstvo rodnim ulogama*, Diplomski rad, Filozofski fakultet, Zagreb, 2004., str. 9.

²¹ N. Woolf: *Mit o ljepoti*, Jesenski i Turk, Zagreb, 2008., str. 66.

6. Osvrt na autore analiziranih članaka

Da bismo uopće mogli analizirati novinarstvo i novinarske vještine autora navedenih članaka, važno je, za početak, definirati odlike novinarske profesije. Autor knjige *Osnove novinarstva* (2005), Stjepan Malović, smatra da bi novinarska profesija sama trebala postaviti visoke standarde i voditi računa da ih se novinari pridržavaju. „Profesionalni standardi novinarstva evoluirali su pod utjecajem razvitka medija, ali i shvaćanjem uloge novinara te demokratskih dostignuća do novih pojmova. Suvremeno novinarstvo temelji se na sljedećim profesionalnim standardima: istinito, točno, pošteno, nepristrano i uravnoteženo izvještavanje.“²²

S obzirom na to da se radi o javnim osobama, teme analiziranih članaka od javnog su interesa, no upitan je način izvještavanja o njima. Iako izvještavaju o sličnim temama, na Tportalu ipak je vidljiv objektivniji pristup od onog na portalu Story.hr. Međutim, na oba portala vidljiv je subjektivniji pristup prilikom izvještavanja o glumicama, nego o glumcima. Teme su najčešće preuzete iz stranih medija, ako se radi o stranim *celebrityjima*, a kad se radi o domaćima, najčešće se priče i vijesti prenose ili prepisuju.

Rijetko se rade autorski tekstovi, primjerice intervjui u kojima javne osobe, odnosno glumice i glumci izražavaju svoje stavove ili potvrđuju priče. Budući da su izvještaji u kojima se piše o životima glumica predstavljeni na ekskluzivan i senzacionalistički način, a najčešće ih se predstavlja kroz njihova fizička obilježja, izražava se kritika te osobni stav autora, članci se ne potpisuju ili su potpisani inicijalima. S obzirom na prirodu medija i različitost publike koja čita navedena dva portala, razumno je da će objektivniji i „ozbiljniji“ portal imati više autorskih tekstova i tema, stoga se takvi članci potpisuju imenom i prezimenom.

To su najčešće teme o domaćim glumcima te poneki autorski tekst o glumici, dok su ostali članci potpisani inicijalima. Portal Story.hr, na kojem sadržajno prevladavaju teme vezane uz domaće i strane javne osobe, navedene članke najčešće objavljuje bez potpisa autora, a rijetko inicijalima.

²² S. Malović: *Osnove novinarstva, Golden marketing – Tehnička knjiga*, Zagreb, 2005., str. 18.

Činjenica je da na čitanim hrvatskim portalima (Tportal.hr, Net.hr, Monitor.hr, Index.hr) tematski prevladavaju sadržaji o *lifestyleu* i zabavi – prema istraživanju provedenom 2006. godine²³, a njihova je zastupljenost vidljiva i danas. Iako takav sadržaj prevladava, kvaliteta i relevantnost tekstova vrlo je upitna, a pristup i način izvještavanja ovisi o prirodi medija, odnosno publici kojoj je sadržaj namijenjen. Sasvim je razumno, s obzirom na profesionalne novinarske standarde, da se navedeni sadržaj koji se smatra manje ozbiljnim i relevantnim, rijetko potpisuje – a upitno je pišu li o takvim temama novinari ili osobe koje nisu u toj struci.

²³ M. Brautović: Online novinarstvo, Školska knjiga, Zagreb, 2007., str. 33.

7. Zaključak

Unatoč nizu promjena i napretku društva, još je uvijek vidljiva neravnopravnost između spolova. Osim primjera iz svakodnevnog života, najočigledniji primjeri neravnopravnosti vidljivi su u medijima. Proučavajući rodne aspekte u prezentaciji javnih osoba profesije glumica i glumac na navedena dva portala mogu se donijeti sljedeći zaključci: kroz izvještavanje o temama iz života glumica i glumaca jasno je vidljiva predodžba koju mediji imaju prema ženama, a ta je predodžba nepravedna i diskriminatorna. Na oba portala vidljive su sličnosti u predstavljanju žena i muškaraca.

Rodni stereotipi i diskriminacija indirektno su ponuđeni javnosti, a njihova prisutnost samo potvrđuje postavljenu hipotezu na početku ovog istraživanja. Žene su objektivizirane i predstavljene kroz nametnute ideale fizičke ljepote. Prema autorici članka *Žene i mediji: Strategije isključivanja*, Snježani Milivojević, popularni mediji na neadekvatan način predstavljaju žene, učvršćujući stereotipne slike ženskosti. One su uglavnom nevidljive, njihove se aktivnosti trivijaliziraju, a ponašanja osuđuju. Moglo bi se reći da rodni stereotipi uspješno održavaju na životu popularne predstave o „muškom“ i „ženskom“ te njihovim ulogama.²⁴

S obzirom na to da se u ovom istraživanju radi o privatnim i profesionalnim životima javnih osoba, odnosno glumica i glumaca očekuje se jednako izvještavanje o važnim i zanimljivim temama iz njihovog života na odabranim portalima. Usprkos tome, na oba se portala, način izvještavanja o glumicama u potpunosti razlikuje od načina izvještavanja o glumcima. Analiziran medijski sadržaj ženu definira kroz fizička obilježja, majčinsku ulogu ili njezino bračno stanje, dok je muškarac prezentiran kroz profesiju kojom se bavi.

Kad se radi o glumcima vidljiv je drugačiji jezik i način izražavanja u odnosu na glumice. Izvještava se znatno objektivnije, u središte je postavljen njegov profesionalan život i uspjesi u karijeri. Pri izvještavanju o glumicama koriste se uobičajene fraze te se o njima izvještava senzacionalistički uz kritike i konstantne epitete kojima se izražava njezin izgled. U središte je

²⁴ S. Milivojević: *Žene i mediji: strategije isključivanja*, Genero: časopis za feminističku teoriju i studije kulture, Beograd, posebno izdanje, 2004., str. 13.-14.

postavljen njezin privatan život, dok se profesija koristi samo kao odrednica javne osobe o kojoj se piše. „Budući da ih ljepota i rad nagrađuju i kažnjavaju, žene nikad ne očekuju dosljednost – ali može se očekivati da će nastaviti pokušavati. Rad na ljepoti i kvalifikacija profesionalne ljepotice na radnome mjestu zajedno uče žene da za njih pravda ne postoji.“²⁵

Kroz konkretne i vrlo jednostavne primjere iz medija, sasvim je jasno na koji način društvo još uvijek tretira žene, a samom prezentacijom kroz stereotipe koji su vidljivi u tim istim medijima, društvu se poručuje da je takav način izvještavanja ispravan. Iz tog „začaranog kruga“ može se izaći jedino osvještavanjem problema te adekvatnim obrazovanjem i poticanjem kritičkog razmišljanja mlađih generacija koje tek ulaze u svijet prepun informacija i medijskih poruka na „svakom koraku“.

²⁵ N. Woolf: Mit o ljepoti, Jesenski i Turk, Zagreb, 2008., str. 73.

8. Literatura

- [1] B. Strong, W. L. Yaber, B. W. Sayad, C. DeVault: Human sexuality: Diversity in contemporary America, McGraw-Hill, New York, 2007.
- [2] T. Lubina, I. B. Klimpak: Rodni stereotipi: Objektivizacija ženskog lika u medijima, Pravni vjesnik: časopis za pravne i društvene znanosti Pravnog fakulteta Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, br. 30, kolovoz 2014.
- [3] M. Brautović: Online novinarstvo, Školska knjiga, Zagreb, 2011.
- [4] S. Malović: Osnove novinarstva, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb, 2005.
- [5] I. Sever, A. Andraković: Žena na javnoj televiziji, Nova prisutnost: časopis za intelektualna i duhovna pitanja, br. 1, ožujak 2013.
- [6] I. Jugović: Zadovoljstvo rodnim ulogama, Diplomski rad, Filozofski fakultet, Zagreb, 2004.
- [7] <http://www.adriamedia.hr/izdanja/story/>, dostupno 28.06.2016.
- [8] <http://www.story.hr/smije-li-si-slavna-glumica-s-ovakvim-grudima-priustiti-prozirnu-majicu-bez-grudnjaka-299005>, dostupno 30.06.2016.
- [10] <http://www.tportal.hr/magazin/estrada/430272/Glumica-Matija-Prskalo-blista-na-pragu-pedesete.html>, dostupno 30.06.2016.
- [11] <http://www.tportal.hr/magazin/estrada/429582/Premiuo-legendarni-srpski-glumac-Bata-Zivojinovic.html>, dostupno 03.07.2016.
- [12] <http://www.story.hr/odlazak-legende-poznati-srpski-glumac-preminuo-na-pozornici-304895>, dostupno 03.07.2016.

- [13] <http://www.story.hr/glumica-se-za-ulogu-bridget-jones-ponovno-morala-udebljati-303235>, dostupno 05.07.2016.
- [14] <http://www.story.hr/ekskluzivno-rijecka-glumica-rodila-drugo-dijete-295901>, dostupno 05.07.2016.
- [15] <http://www.story.hr/trudna-glumica-shrvana-u-53-godini-preminuo-brat-eve-mendes-295263>, dostupno 05.07.2016.
- [16] <http://www.tportal.hr/lifestyle/moda/434479/Slavna-glumica-zablistala-u-haljini-koja-skida-godine.html>, dostupno 05.07.2016.
- [17] <http://www.tportal.hr/lifestyle/moda/430510/Glumica-Helena-Minic-zablistala-u-ulozi-modela.html>, dostupno 05.07.2016.
- [18] <http://www.tportal.hr/lifestyle/moda/424710/Ljepotu-slavnih-glumica-ovaj-je-put-ipak-nesto-zasjenilo.html>, dostupno 05.07.2016.
- [19] <http://www.story.hr/sreca-zbog-prinove-petra-cicvaric-je-trudna-s-prvim-djetetom-303574>, dostupno 16.07.2016.
- [20] <http://www.tportal.hr/magazin/estrada/431998/Petra-Cicvaric-ceka-prvo-dijete-s-Pedom-Gvozdicem.html>, dostupno 16.07.2016.
- [21] <http://www.story.hr/krah-nakon-12-godina-razvodi-se-nicolas-cage-2-306758>, dostupno 16.07.2016.
- [22] <http://www.tportal.hr/magazin/estrada/434031/Razvodi-se-glumac-Nicolas-Cage.html>, dostupno 16.07.2016.
- [23] <http://www.story.hr/galerija/poceo-cannes-film-festival-gledalo-se-samo-haljinu-trudnice-koja-nije-nosila-grudnjak-ni-gacice>, dostupno 16.07.2016.
- [24] <http://www.tportal.hr/kultura/film/428176/Jessica-Chastain-i-Vincent-Lindon-otvorili-69-filmski-festival-u-Cannesu.html>, dostupno 16.07.2016.

- [25] <http://www.story.hr/sreca-zbog-prinove-petra-cicvaric-je-trudna-s-prvim-djetetom-303574>, dostupno 16.07.2016.
- [26] <http://www.tportal.hr/magazin/estrada/431998/Petra-Cicvaric-ceka-prvo-dijete-s-Pedom-Gvozdicom.html>, dostupno 16.07.2016.
- [27] <http://www.story.hr/krah-nakon-12-godina-razvodi-se-nicolas-cage-2-306758>, dostupno 16.07.2016.
- [28] <http://www.tportal.hr/magazin/estrada/434031/Razvodi-se-glumac-Nicolas-Cage.html>, dostupno 16.07.2016.
- [29] <http://www.story.hr/galerija/poceo-cannes-film-festival-gledalo-se-samo-haljinu-trudnice-koja-nije-nosila-grudnjak-ni-gacice>, dostupno 16.07.2016.
- [30] <http://www.tportal.hr/kultura/film/428176/Jessica-Chastain-i-Vincent-Lindon-otvorili-69-filmski-festival-u-Cannesu.html>, dostupno 16.07.2016.
- [31] I. Kronja: Politika u porno ključu: Pornografsko predstavljanje žena u tabloidima u Srbiji i njegova politička uloga, Stereotipizacija: Predstavljanje žena u štampanim medijima u jugoistočnoj Europi, Mediacentar, Sarajevo, 2007.
- [32] N. Woolf: Mit o ljepoti, Jesenski i Turk, Zagreb, 2008.
- [33] S. Milivojević: Žene i mediji: strategije isključivanja, Genero: časopis za feminističku teoriju i studije kulture, Beograd, posebno izdanje, 2004.